

Stiftsmødet 2016

Indlæg vedr. reformationsjubilæet 2017

Reformationsjubilæet indledes i Ribe Stift her i 2016 ved en gudstjeneste i Domkirken mandag den 31. oktober 2016 kl. 17 med efterfølgende taler af biskoppen og borgmester Egon Fræhr, jf. den udsendte invitation.

Efter gudstjeneste og taler er der forskellige muligheder frem til kl. 19.30, hvor arrangementet slutter.

Man kan eksempelvis nyde et glas af den gode Luther-øl, som Ribe Bryghus har fremstillet til lejligheden (af tre maltsorter fra Bamberg og humle fra Haller Tau). Det kan man gøre i Nordre Sideskib samt i den nye Kannikegård (som der ved samme lejlighed så også vil være en mulighed for at besigtige, for dem, der ikke allerede har haft den mulighed). Og man kan gøre det ovre i selve Bryghuset, der ligger under 100 meter fra Domkirken. Og det vil heller ikke være øl, det hele. Der vil også være en smule spiseligt i form af rugbrød og spegepølse fra Rømø.

Eller man kan besøge reformationsmuseet i Domkirkens Søndre Galleri, høre sognepræst Torben Bramming fortælle i Borgertårnet om de 95 afladsteseer og Katedralskoleskolens tidligere bibliotekar Lars Ilsøe om nogle af de bogudgivelser, der findes i Katedralskolens bibliotek fra reformationstiden, men som i det kommende år vil være udstillet i en montre på Søndre Galleri.

Endelig kan man i Domkirkens hovedskib høre sognepræst Kirsten Elisabeth Christensen fortælle om billedkunstens og i den forbindelse ikke mindst Cranach-værkstedets umådelige betydning – som kommunikationsbureau - for reformationens hastige udbredelse. Det gør hun med

udgangspunkt i de to mandshøje portrætter, Domkirken ejer af henholdsvis Martin Luther og Philip Melanchton - portrætter, der er kopier af et Cranach-arbejde.

I reformationsudvalget – der med hjælp fra andre gode kræfter foruden mig selv består af Signe von Oettingen, Mette Hvid Olsen og fra stiftet Dorte Ib – håber vi, at mange vil lægge vejen forbi Ribe Domkirke og bidrage til at festliggøre denne åbning af det kommende års reformationsfejring.

For en luthersk kirke er det hævet over enhver tvivl, at det vigtigste ved kirkelige fejring er det, som måtte foregå i den lokale menighed, der er kirken fuldt og helt på hver sit sted. Det, vi i stiftets reformationsudvalg derfor har ment at burde koncentrere os, er markeringen af det, der binder os sammen som et luthersk stift. Og i den forbindelse har vi fra begyndelsen haft en ambition om i videst mulig omfang også at byde det omgivende samfund, som Reformationen satte sig så dybe spor i, op til fest. Bl.a. igennem inddragelse af kommunerne, og ved netop særligt at fokusere på Reformationens samfundsmæssige virkningshistorie.

Oprindeligt var vores udspil til stiftets borgmestre i den henseende et forslag om i fællesskab at arrangere en række seminarer eller konferencer med passende geografisk spredning. Svaret, vi modtog, var positivt i den forstand, at borgmestrene gerne vil indgå i et samarbejde om formålet. Dog fandt de, at det hele skulle foregå i Ribe. Så slap de måske også for besværet derhjemme, men det var nu ikke det, de sagde. Deraf fødtes tanken om det folkemøde, som under overskriften ”500 Års Reformation. Et folkemøde i Ribe” er berammet til at finde sted i dagene 12.-15. oktober 2017.

Et folkemøde kan selvsagt ikke bygge på akademiske forelæsninger alene. Folkemødet vil derfor være sammensat af en bred palet af arrangementer: koncerter, teaterforestillinger, en filmfestival, diverse workshops, byvandring, andagter, salmesang, korsang, cafédebatter, udstillinger, festligt samvær med reformationsøl og mad, og sikkert mere, som jeg ikke har nævnt. Hvis blot I vil

komme og tage naboen med, er jeg sikker på, at Ribe By vil gøre alt for at leve op til værtsskabets forpligtende rolle.

Men udover dette mere eventprægede forfølger vi med folkemødet også – i form af konferencer og seminarer – forskellige tematiske spor inden for Reformationens samfundsmæssige virkningshistorie. Jeg nævner i stikordsform i alt fem sådanne tematiske spor:

1. Hvad er samfundet til for? For næstens skyld eller den personlige bjergsomhed? Det er den aktuelle debat om den offentlige etos mellem konkurrencestat og socialstat, Mette Frederiksen og Bjarne Corydon.
2. Det myndige lægfolk, som i dag ikke alene udfordres af statens stigende struktureringsmagt og en markedstænkning i stadig fremdrift, men også af et stadigt mere naturvidenskabeligt orienteret menneskesyn, der siger, at det er kemi, det hele.
3. Frihed. Et kristenmenneskes frihed går som en fanfare igennem hele reformationshistorien. Men hvordan har den eksistentielle frihed det i dag? Er friheden især blevet for det købedygtige publikum i ”hvis du er heldig-segmentet”, som sociologen Zygmunt Baumann hævder?
4. Hånd og ånd. Luther udråbte livet i kald og stand, håndværket og bondens arbejde som den sande gudstjeneste. Hvordan er det så gået med det liv i kald og stand, som siden har været prædikeret som idealet i de lutherske lande? Ja, hvad grunden end kan være, så har udviklingen været præget af en flugt fra håndelagsfagene til de akademiske fag (ifølge Peter Amstrup, direktør for Rybners i Esbjerg, ikke mindst drevet frem af de ambitiøse mødre), med det resultat, at vi, som påpeget af stadig flere i erhvervslivet, får et samfund, hvor alle ved noget, og ingen kan noget.
5. Mennesket i en affortryllet verden. Et resultat af reformationen var frisættelsen af den menneskelige fornuft og dømmekraft, herunder den omstændighed, at menneskets forhold til sin

omverden bliver et rationelt anliggende. Men alt har en bagside, og bagsiden af sekulariseringen kan være, at menneskets livsverden er blevet både tingsliggjort og affortryllet.

Til udfoldelse af alt dette har vi aftalt et samarbejde med forskellige institutioner og enkeltpersoner, blandt andre UCsyd i Esbjerg og Haderslev, Erhvervsakademiet Rybners i Esbjerg, AOF, Folkeuniversitetet, Musikskolerne, Ribe Katedralskole, Handelsgymnasiet Ribe, Vadehavscenteret, Ribe Jernstøberi, forskellige erhvervsfolk og Ribes kulturnatkomité, som i 2017 vil undlade egne arrangementer for i stedet at understøtte folkemødet. Finansieringen er foreløbig et sammenskudsgilde mellem Ribe Stiftsråd, kommunerne og Ribe Domprovsti med en medfinansiering fra nogle af samarbejdspartnerne, herunder Kulturnatkomiteen.

Jeg skal til at slutte:

De færreste gør sig klart, hvor revolutionær Reformationen var i sin tid. Det danske samfund blev i bund og grund omkalfatret. Præsteskabet blev pillet ned fra piedestalen. Staten satte sig grundigt på kirkens lære og dens enorme ejendomme. Det er såmænd derfor, vi har en kirkeminister! skrev Bertel Haarder i en kronik i Berlingske 5. maj i år.

Det, man kan sige, er, at der fra Reformationen går mange veje ud i samfundet; det er så at sige virkningen af et kristenmenneskes frihed. Det spørgsmål, man til gengæld kan stille, er, om der også går veje fra samfundet tilbage til kirken. Et vigtigt formål med folkemødet er at få testet, om vejen stadig er farbar i begge retningen. Eller rettere demonstrere, at det er den!

